

2023

Projekt

SZYMBORSKA



**"ROZMOWA Z
KAMIENIEM"**

1.



"Pukam do drzwi kamienia.
- to ja wpuść mnie.
Chcę wejść do twojego
wnętrza,
Rozejrzeć się dokoła,
Nabrać ciebie jak tchu.

- odejdz- mówi kamień.-
jestem szczelnie zamknięty.
Nawet rozbite na części
Będziemy szczelnie
zamknięte.

Nawet starte na piasek
Nie wpuścimy nikogo.
Pukam do drzwi kamienia.
- to ja wpuść mnie
przychodzę z ciekawości
czystej.

Życie jest dla niej jedyna
okazją.
Zamierzam przejść się po
twoim placu..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"SEN NOCY
LETNIEJ"

2.



"Już las w Ardenach
Świeci.

Nie zbliżaj się do mnie.
Głupia, głupia,
zadawałam się ze
Światem:

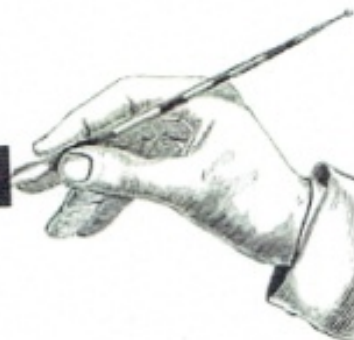
Jadłam chleb, piłam wodę,
wiatr mnie owiał, deszcz
mnie zmoczył.
Dlatego strzeż się mnie,
odejź.
I dlatego zastoń oczy.

Odejź, odejź, ale nie po
lądzie.
Odplyń, odplyń, ale nie po
morzu.
Odfruń, ofdfuń, dobry
mój,
ale powietrza nie tykaj..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



**"FOTOGRAFIA Z 11
WRZEŚNIA"**



"Skoczyli z płonących pięter w
dół

- jeden, dwóch, jeszcze kilku
wyżej, niżej.

Fotografia powstrzymała ich
przy życiu,

a teraz przechowuje
nad ziemią ku ziemi.

Każdy to jeszcze całość
z osobistą twarzą
i krwią dobrze ukrytą.

Jest dosyć czasu,
żeby rozwiały się włosy,
a z kieszeni wypadły
klucze, drobne pieniądze.

Są ciągle jeszcze w zasięgu
powietrza,

w obrębie miejsc,

które się właśnie otwały.

Tylko dwie rzeczy mogą dla
nich zrobić

- opisać ten lot

i nie dodawać ostatniego
zdania."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"Małe dziewczynki
chude i bez wiary,
że piegi znikną z
policzków,

"CHWIŁA W
TROJ"

nie zwracające niczyjej
uwagi,
chodzące po powiekach
Świata,

4.

podobne do tatusia albo
do mamusi,
szczerze tym przerażone,



znad talerza,
znad książki,
sprzed lustra
porywane bywają w Troi.
W wielkich szatniach
okamgnienia
przeobrażają się w piękne
Heleny..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



**"DWIE MAŁPY
BRUEGLA"**

"Dwie małpy Bruegla
siedzą w oknie dwie
małpy przykute
łańcuchem,
za oknem fruwa niebo
i kąpie się morze.

Zdaję z historii ludzi.
Jąkam się i brnę.

Małpa, wpatrzona we
mnie, ironicznie słucha,
druga niby to drzemie -
a kiedy po pytaniu
nastaje milczenie,
podpowiada mi
cichym brząkaniem
łańcucha."

5.



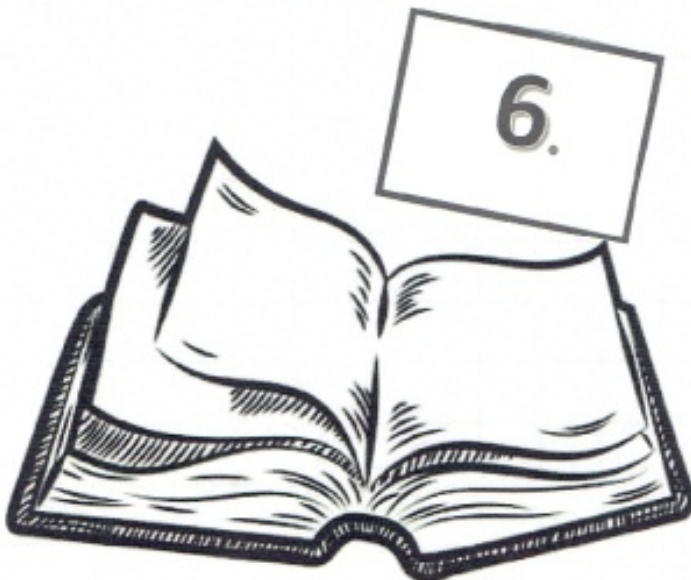
2023

Projekt

SZYMBORSKA



**"PIERWSZA
FOTOGRAFIA
HITLERA"**



"A któż to jest ten mały
dzidziuś w kaftaniku?
Toż to mały Adolfek, syn
państwa Hitlerów!
Może wyrośnie na doktora
praw?

Albo będzie tenorem w
operze wiedeńskiej?
Czyja to rączka, czyja,
uszko, oczko, nosek?
Czyj brzusek pełen mleka,
nie wiadomo jeszcze:
drukarza, konsyliarza, kupca,
księdza?

Dokąd te śmieszne nóżki
zawędrują, dokąd?
Do ogródka, do szkoły, do
biura, na ślub
może z córką
burmistrza?..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"Wierzę w wielkie odkrycie.
Wierzę w człowieka, który
dokona odkrycia
Wierzę w przestrach
człowieka, który dokona
odkrycia.

"ODKRYCIE"

7.



Wierzę wbladłość jego
twarzy,
w mdłości, w zimny pot na
wardze.

Wierzę w spalene notatek,
w spalenie ich na popiół,
w spalenie co do jednej.

Wierzę w rozsypanie liczb,
w rozsypanie ich bez żalu.

Wierzę w pośpiech
człowieka,
w dokładność jego ruchów,
w nieprzymuszoną wolę..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"FOTOGRAFIA
TŁUMU"

8.



"Na fotografii tłum
Moja głowa siódma z
kraja,
A może czwarta na lewno
Albo dwudziesta od dołu;

Moja głowa nie wiem
która,
Już nie jedna, nie jedyna,
Już podobna do
podobnych,
Ni to kobieca, ni męska;

Znaki, które mi daje,
To znaki szczególne
żadne;

Może widzi ją Duch czasu
Ale się jej nie przygląda;.."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"PRZYJACIOŁOM"

9.



"Obeznani w
przestrzeniach
od ziemi do gwiazd,
gubimy się w
przestrzeni
od ziemi do głowy.

Jest międzyplanetarnie
od żalu do łzy.
W drodze z fałszu ku
prawdzie
przestajesz być młody.

Śmieszą nas
odrzutowce,
ta szczelina ciszy
między lotem a głosem
- jako rekord Świata..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"JASKINIA"

10.



"Na ścianach nic
I tylko wilgoć spływa.
Ciemno i zimno tu.

Ale ciemno i zimno
Po wygasłym ogniu.
Nic- ale po bizonie
Ochra malowanym.

Nic- ale nic zaległe
Po długim oporze
Pochyłego łba.
A więc Nic Piękne.
Godne dużej litery.
Herezja wobec potocznej
nicości,
Nienawrócona i dumna z
różnicy..."

Projekt

2023

SZYMBORSKA



" Jeżeli pozwolono nam
wybierać,
zastanawialiśmy się chyba
długo.

"WERSJA
WYDARZEŃ"

Proponowane ciała były
niewygodne
i niszczyły się brzydko.

11.

Mierzyły nas
sposoby zaspokajania głodu,
odstręczało
bezwolne dziedziczenie cech
i tyrania gruczołów.



Świat, co miał nas otaczać,
był w bezustannym rozpadzie.
Szałały sobie na nim skutki
przyczyn.

Z podanych nam do wglądu
poszczególnych losów
odrzucailiśmy większość
ze smutkiem i zgrozą..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



**"POŻEGNANIE
WIDOKU"**

12.



"Nie mam żalu do wiosny,
że znowu nastąpiła.
Nie obwiniam jej o to,
że spełnia jak co roku
swoje obowiązki.

Rozumiem, że mój smutek
nie wstrzyma zieleni.
Zdźbło, jeśli się zawaha,
to tylko na wietrze.

Nie sprawia mi to bólu,
że kępy olch nad wodami
znowu mają czym szumieć.

Przyjmuję do wiadomości,
że - tak jakbyś żył jeszcze -
brzeg pewnego jeziora
pozostał piękny jak był.

Nie mam urazy
do widoku w widok
na olśnioną słońcem
zatoke...."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



**OSTATNI WIERSZ
WISŁAWY
SZYMBORSKIEJ**

13.



"Płaska jak stół,
na którym położona.
Nic się pod nią nie rusza
i miejsca nie zmienia.
Nad nią – mój ludzki oddech
nie tworzy wirów powietrza
i nic nie mąci jej czystych
kolorów.

Nawet morza są zawsze
przyjaźnie błękitne
przy rozdieranym brzegach.

Wszystko tu małe, dostępne
i bliskie.

Mogę końcem paznokcia
przyciskać wulkany,

bieguny głaskać bez grubych
rękawic,

mogę jednym spojrzeniem
ogarnąć każdą pustynię
razem z obecną tuż tuż obok
rzeką..."

Projekt

2023



SZYMBORSKA

"MOŻLIWOŚCI"

14.



"Wolę kino.
Wolę koty.
Wolę dęby nad Wartą.
Wolę Dickensa od
Dostojewskiego.
Wolę siebie lubiącą ludzi
niż siebie kochającą
ludzkość.
Wolę mieć w pogotowiu
igłę z nitką.
Wolę kolor zielony.
Wolę nie twierdzić,
że rozum jest
wszystkiemu winien.
Wolę wyjątki..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"NIEKTÓRZY LUBIĄ
POEZJĘ"

15.



"Niektórzy –
czyli nie wszyscy.
Nawet nie większość
wszystkich, ale
mniejszość.
Nie licząc szkół, gdzie
się musi,
i samych poetów,
będzie tych osób chyba
dwie na tysiąc...
Poezję –
tylko co to takiego
poezja.
Niejedna chwiejna
odpowieź
na to pytanie już padła.
A ja nie wiem i nie wiem i
trzymam się tego
jak zbawiennej poręczy."

Projekt

2023

SZYMBORSKA



"WIECZÓR
AUTORSKI"

16.



"Muzo, nie być bokserem to
nie być wcale.
Ryczącej publiczności
poskapiłaś nam.
Dwanaście osób jest na sali,
już czas, żebyśmy
zaczynali.
Połowa przyszła, bo
deszcz pada,
reszta to krewni. Muzo.

Kobiety rade zemdleć w
ten jesienny wieczór,
zrobią to, ale tylko na
bokserskim meczu.
Dantejskie sceny tylko tam.
I wniebobranie. Muzo.

Nie być bokserem, być
poetą,
mieć wyrok skazujący na
ciężkie norwidy..."

Projekt

2023



SZYMBORSKA

"Jacyś ludzie w ucieczce
przed jakimiś ludźmi.
W jakimś kraju pod
słońcem
i niektórymi chmurami.

"JACYŚ LUDZIE"

Zostawiają za sobą jakieś
swoje wszystko,
obsiane pola, jakieś kury,
psy,
lusterka, w których właśnie
przegląda się ogień.

17.

Mają na plecach dzbanki i
tobołki,
im bardziej puste, tym z
dnia na dzień cięższe.



Odbywa się po cichu
czyjeś ustawanie,
a w zgiełku czyjeś komuś
chleba wydzieranie
i czyjeś martwym
dzieckiem potrząsanie..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"NIC DWA
RAZY"

18.



"Nic dwa razy się nie
zdarza
i nie zdarzy. Z tej
przyczyny
zrodziłyśmy się bez
wprawy
i pomrzemy bez rutyny...
Żaden dzień się nie
powtórzy,
nie ma dwóch tych
samyh nocy,
dwóch tych samych
pocałunków,
dwóch jednakich spojrzeń
w oczy.
Wczoraj, kiedy twoje imię
ktoś wymówił przy mnie
głośno,
tak mi było, jakby róża
przez otwarte wpadła
okno..."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"NAGROBEK"

19.



"Tu leży staroświecka
jak przecinek
autorka paru wierszy.
Wieczny odpoczynek
raczyła dać jej ziemia,
pomimo że trup
nie należał do żadnej z
literackich grup.
Ale też nic lepszego nie
ma na mogile
oprócz tej rymowanki,
łopianu i sowy.
Przechodniu, wyjmij z
teczki mózg
elektronowy
i nad losem
Szyborskiej podumaj
przez chwilę."

2023

Projekt

SZYMBORSKA



"Zachciało mu się szczęścia,
Zachciało mu się prawdy,
Zachciało mu się wieczności,
Patrzcie go!

"STO POCIECH"

Ledwie rozróżnił sen od jawy,
Ledwie domyślił się, że to on,
Ledwie wystrugał ręką z
 płetwy rodem
 Krzesiwo i raketę,
Łatwy do utopienia w tyżce
 oceanu,
Za mało nawet śmieszny,
 żeby pustkę śmieszyć,
 Oczami tylko widzi,
 Uszami tylko słyszy,
Rekordem jego mowy jest
 tryb warunkowy,
Rozumem gani rozum,
Słowem: prawie nikt,
Ale wolność mu w głowie,
wszechwiedza i byt
Poza niemądrym mięsem,
 patrzcie go!..."

20.



2023

Projekt

SZYMBORSKA



**"KOT W PUSTYM
MIESZKANIU"**

21.



"Umrzeć - tego nie robi się
kotu.

Bo co ma począć kot
w pustym mieszkaniu.
Wdrapywać się na ściany.
Ocierać między meblami.
Nic niby tu nie zmienione,
a jednak pozamieniane.
Niby nie przesunięte,
a jednak porozsuwane.
I wieczorami lampa już nie
świeci.

Słyszać kroki na schodach,
ale to nie te.

Ręka, co kładzie rybę na
talerzyk,
także nie ta, co kładła.

Coś się tu nie zaczyna
w swojej zwykłej porze.
Coś się tu nie odbywa
jak powinno.

Ktoś tutaj był i był,
a potem nagle zniknął
i uporczywie go nie ma..."

Projekt

2023

SZYMBORSKA



"LUDZIE NA MOŚCIE"

22.



"Dziwna planeta i dziwni na
niej ludzie.

Ulegają czasowi, ale nie
chcą go uznać.

Mają sposoby, żeby swój
sprzeciw wyrazić.

Robią obrazki jak na
przykład ten:

Nic szczególnego na
pierwszy rzut oka.

Widać wodę.

Widać jeden z jej brzegów.

Widać czółno mozolnie
płynące pod prąd.

Widać nad wodą most i
widać ludzi na moście.

Ludzie wyraźnie
przyśpieszają kroku,
bo właśnie z ciemnej
chmury

zaczął deszcz ostro
zacinać..."